

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันมารคามากเลี้ยงดูบุตรด้วยนมผง ดังนั้นนมผงจึงเป็นสินค้าที่ได้รับความสนใจจากมารดาในการส่งเสริมการเจริญเติบโตของบุตร (นมผงเด็ก Informative Societies, 2548: ออนไลน์) ส่งผลให้ตลาดนมผงมีภาวะการแข่งขันสูง โดยมีผู้ผลิต ผู้นำเข้ามาราย นมผงที่จำหน่ายในท้องตลาดมีประมาณ 30 รายี่ห้อ (กรมการค้าภายใน, 2545: ออนไลน์) ตลาดรวมนมผงปี 2549 มีมูลค่าประมาณ 9 พันล้านบาท โดยตลาดนมผงแบ่งตามอายุเป็น 2 กลุ่มคือ นมผงสูตรสำหรับทารก และนมผงสูตรต่อเนื่องมีมูลค่า 3 พันล้านบาท และนมผงสำหรับเด็กโต (เด็กช่วงวัย 1 ปีขึ้นไปและ 3 ปีขึ้นไป) มีมูลค่ารวมประมาณ 6 พันล้านบาท ซึ่งการทำตลาดในนมผงแต่ละกลุ่มมีวิธีการส่งเสริมการตลาดที่แตกต่างกัน โดยผลิตภัณฑ์ในกลุ่มนมผงสูตรสำหรับทารกและนมผงสูตรต่อเนื่อง มีข้อจำกัดของกระทรวงสาธารณสุขที่มีกฎข้อบังคับห้ามมิให้ทำการโฆษณาประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ โดยเด็ดขาด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้มารดาเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ส่วนกลุ่มนมผงสำหรับเด็กโต ซึ่งเป็นตลาดที่ใหญ่ที่สุด สามารถทำกิจกรรมทางการตลาดได้โดยไม่มีข้อจำกัด ดังนั้นผลิตภัณฑ์นมผงสำหรับเด็กโตจึงเป็นช่องทางที่ผู้ประกอบการนมผง ใช้ในการทำกิจกรรมทางการตลาดและการสร้างแบรนด์ (สโนว์ๆ ทุ่ม 10 ล. เจาะตลาดบน โรดโชว์อีเวนต์ชุมชนนมผงเด็กเอเชีย, 2549: ออนไลน์) ภาพรวมของนมผงเด็กโต แบ่งสัดส่วนออกเป็นเด็กวัย 1 ปีขึ้นไป ร้อยละ 75 และเด็กวัย 3 ปีขึ้นไปร้อยละ 25 (Re-launch นมผงคาร์เนชั่น Total change 360 องศา, 2549: ออนไลน์) ในช่วงต้นปี 2550 บริษัทเนสเล่้เป็นผู้นำตลาดของนมผงสำหรับเด็กโต โดยมีส่วนแบ่งตลาด ร้อยละ 47.5 บริษัทคูเม็กซ์ ร้อยละ 25.2 บริษัท มีดจอนสัน ร้อยละ 20.1 บริษัทไวเอท ร้อยละ 4.7 และอื่นๆ ร้อยละ 2.5 ตามลำดับ (ACNielsen, 2550)

ตลาดนมผงสำหรับเด็กโตมีการแข่งขันกันอย่างสูงในปัจจุบัน ดังนั้นผู้ประกอบการตลาดนมผงได้มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพื่อสร้างจุดขายและสร้างความแตกต่างของผลิตภัณฑ์ รวมทั้งยังมีการเพิ่มงบประมาณเพื่อทำการตลาดมากขึ้น (Re-launch นมผงคาร์เนชั่น Total change 360 องศา, 2549: ออนไลน์) ซึ่งกลยุทธ์การตลาดของนมผงเพื่อการแข่งขันทางธุรกิจและสร้างแบรนด์ คือ การใช้การสื่อสารการตลาดแบบครบวงจร เช่น การโฆษณาประชาสัมพันธ์ ผ่านสื่อโทรทัศน์ นิตยสาร วิทยุ หนังสือพิมพ์ การตลาดโดยตรง และการจัดกิจกรรมพิเศษ (นมผงเด็กเร่งสร้างแบรนด์ลอยด์ “เนสเล่้” ทำควล “คูเม็กซ์” เปิดแคมเปญคุณแม่ยุคใหม่, 2549: ออนไลน์) ดังนั้นการ

เลือกเครื่องมือการสื่อสารการตลาดที่เหมาะสมเป็นสิ่งที่สำคัญในการทำการตลาด โดยจะมีส่วนช่วยให้ ผู้ประกอบการสื่อสารถึงผู้บริโภคกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จังหวัดเชียงใหม่เป็นจังหวัดขนาดใหญ่ที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เศรษฐกิจเชียงใหม่ในปัจจุบันมีการขยายตัวสูงที่สุดในภาคเหนือ โดยมีสัดส่วนของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) ในสัดส่วนที่สูงถึงร้อยละ 16 ของเศรษฐกิจภาคเหนือ เชียงใหม่เป็นจังหวัดที่มีร้านค้าปลีก และร้านค้าส่งจำนวนมาก รวมถึงห้างสรรพสินค้าและไฮเปอร์มาร์ทหลายแห่ง มีสาธารณูปโภคครบถ้วน มีสื่อที่สามารถเข้าถึงผู้บริโภคเป็นจำนวนมาก เช่น โทรทัศน์ เคเบิลทีวี (Cable TV) วิทยุท้องถิ่น ป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ เป็นต้น (สรุปผลการสัมมนาวิชาการโครงการเวทีสำนักงานเศรษฐกิจการคลังสู่ภูมิภาค ณ จังหวัดเชียงใหม่ 2549: ออนไลน์) จังหวัดเชียงใหม่ มีจำนวนประชากรมากที่สุดเป็นอันดับ 5 ของประเทศ โดยมีประชากร 1,658,298 คน มีประชากรเกิดต่อปีสูงที่สุดในภาคเหนือ และมีประชากรที่มีอายุ 1-5 ปี ซึ่งเป็นประชากรกลุ่มเป้าหมายของนมผงสำหรับเด็กโตมากที่สุดที่สุดในภาคเหนือ คือ จำนวน 82,352 คน (กรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย, 2549: ออนไลน์) จากการรายงานยอดขายนมผงของห้างสรรพสินค้า และไฮเปอร์มาร์ท ในปี 2549 พบว่าจังหวัดเชียงใหม่ยอดขายนมผงสูงที่สุดในภาคเหนือ ประมาณร้อยละ 32 ของยอดขายทั้งหมด (บริษัท ดูนี็กซ์ จำกัด, 2550) ด้วยเหตุนี้ ผู้ศึกษาจึงสนใจถึง การสื่อสารการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์นมผงสำหรับเด็กโต ของผู้บริโภคในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ว่า เครื่องมือการสื่อสารการตลาดแต่ละชนิดมีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์นมผงสำหรับเด็กโตได้มากน้อยเพียงใด เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้ผลิตและผู้จำหน่ายนมผงสำหรับเด็กโต นำไปประกอบการวางแผนเลือกกิจกรรม และใช้เครื่องมือการสื่อสารทางการตลาดที่เหมาะสมกับผู้บริโภคกลุ่มเป้าหมาย

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาการสื่อสารการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์นมผงสำหรับเด็กโต ของผู้บริโภคในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบถึงการสื่อสารการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ นมผงสำหรับเด็กโต ของผู้บริโภคในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

2. เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับผู้สนใจและผู้ประกอบการธุรกิจผลิตนมผงสำหรับเด็กโตในการนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทาง ในการเลือกกิจกรรมและเครื่องมือสื่อสารการตลาดที่เหมาะสมกับผู้บริโภค ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

นิยามศัพท์

การสื่อสารการตลาด หมายถึง การถ่ายทอดข่าวสารที่นักการตลาดได้กระทำขึ้นเกี่ยวกับธุรกิจ และผลิตภัณฑ์ ไปยังผู้รับสารที่เป็นเป้าหมาย เพื่อให้เกิดความเข้าใจ พอใจ กระตุ้นจูงใจ โน้มน้าวใจ ให้เกิดความต้องการผลิตภัณฑ์ และมีอิทธิพลต่อการ ตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์นมผงสำหรับเด็กโต ตามแนวคิดลำดับขั้นตอนในกระบวนการตัดสินใจของลูกค้า ตามตัวแบบ AIDA ได้แก่ ความตั้งใจ ความสนใจ ความต้องการอยากได้ และการตัดสินใจซื้อ โดยผ่านเครื่องมือต่างๆ ที่ใช้ในการสื่อสารการตลาด ได้แก่ การโฆษณา การส่งเสริมการขาย การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข่าว การขายโดยบุคคล และ การตลาดแบบเจาะตรง

ผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อ หมายถึง ระดับที่การสื่อสารการตลาดมีผลต่อการตัดสินใจซื้อ ตามแนวคิดลำดับขั้นตอนในกระบวนการตัดสินใจของลูกค้า ตามตัวแบบ AIDA ได้แก่ ความตั้งใจ ความสนใจ ความต้องการอยากได้ และการตัดสินใจซื้อ

นมผงสำหรับเด็กโต (Toddler Milk Powder) หมายถึง นมผงที่เหมาะสมสำหรับเด็กที่มีอายุตั้งแต่ 1 – 5 ปี

ผู้บริโภค หมายถึง มารดาที่มีบุตรอายุ 1-5 ปี ที่ใช้หรือเคยใช้ผลิตภัณฑ์นมผงสำหรับเด็กโตเลี้ยงบุตร